

BEHANDELING COMMUNICATIEONDERSTEUNING

Communiceren is een basisrecht. Wanneer communiceren niet zo vlot verloopt, kan ondersteunende communicatie aangewezen zijn. **Zie ook CP en communicatie**

DE LOGOPEDIST VAN HET CP REFERENTIECENTRUM IS DE AANGEWEZEN
PERSOON OM U TE INFORMEREN OVER DE MOGELIJKHEDEN OM DE
COMMUNICATIEMOGELIJKHEDEN VAN UW KIND TE SCREENEN EN
ADVIES TE GEVEN OVER AANPASSINGEN EN HULPMIDDELEN DIE DE
COMMUNICATIE KUNNEN ONDERSTEUNEN.

1.	Ondersteunde communicatie	2
	VERWIJZENDE VOORWERPEN	2
	SMOG	2
	AFBEELDINGEN	3
	SPRAAKCOMPUTERS	3
	VOORSCHRIFTEN	3
2.	Nuttige links en informatie	4
3.	Contact	4
	Initiatief CP ouderproject	4
	Meer informatie	4

I. Ondersteunde communicatie

Ondersteunde communicatie (OC) omvat alle strategieën, communicatievormen en hulpmiddelen waardoor het overbrengen van een boodschap ondersteund of op een andere manier geuit kan worden indien iemand zich via spraak (nog) niet voldoende kan uitdrukken of wanneer iemand gesproken taal (nog) niet voldoende begrijpt.

OC, in het Engels beschreven als Augmentative and Alternative Communication (AAC), betekent dat alle mogelijke communicatievormen en middelen worden ingezet om (nog resterende) communicatieve vaardigheden van mensen te optimaliseren. Denk hierbij aan de inzet van:

- lichaamstaal
- verwijzende voorwerpen
- (eenvoudige) gebaren
- afbeeldingen (vb. pictogrammen)
- geschreven woorden of letters
- OC-hulpmiddelen als spraakcomputers en communicatieboeken

De meeste mensen gebruiken meerdere vormen van OC door elkaar heen. Al deze vormen zijn even belangrijk. Er is géén vaste volgorde waarin deze vormen zich ontwikkelen of aangeboden moeten worden.

Bron: www.isaac-nf.nl

We bespreken hieronder enkele vormen uitgebreider. De logopedist van het CP-referentiecentrum kan je zeker op weg helpen met ondersteunende communicatie en je doorverwijzen naar de juiste diensten en personen om je hierin verder te begeleiden.

VERWIJZENDE VOORWERPEN

Voor sommige mensen is de betekenis van woorden, foto's, pictogrammen of afbeeldingen moeilijk te begrijpen. Zij kunnen misschien wel **communiceren** via het gebruik van **concrete voorwerpen**. Je kunt voorwerpen gebruiken om concrete keuzes te maken in het **hier en nu** of ze inzetten als **verwijzer**.

<https://ikkannietpraten.be/hulpmiddelen/communiceren-met-voorwerpen>

SMOG

SMOG is er voor alle **kinderen en volwassenen** met een **communicatieve hindernis**. Met de gebaren kunnen zij hun noden duidelijk maken aan hun familie, leerkrachten en vrienden. Het gebruik van gebaren simultaan met gesproken taal, kan mensen **helpen om die gesproken taal beter te begrijpen**, en om **zichzelf beter uit te drukken**.

www.smog.vlaanderen

AFBEELDINGEN

Communiceren is veel meer dan **vragen** om iets te verkrijgen!

Je moet ook iets kunnen **vertellen**, **informatie** kunnen vragen en geven, een **mening** kunnen geven, een **grapje** vertellen, ...

Hiervoor heb je een communicatiehulpmiddel nodig dat meer bevat dan gemakkelijk af te beelden **zelfstandige naamwoorden**!

Je hebt ook nood aan **werkwoorden**, **bijwoorden**, **bijvoeglijke naamwoorden**, ...

De betekenis van symbolen is zelden duidelijk zonder dat je deze aanleert, zeker als ze iets meer abstract zijn (hebben, nog, veel). Hieronder kom je te weten hoe je de **betekenis van symbolen aanleert!**

Bron: www.ikkannietpraten.be

<https://ikkannietpraten.be/hulpmiddelen/taal-en-communicatie-stimuleren-met-kernwoordenschat-en-modelleren>

SPRAAKCOMPUTERS

Als je spraak onvoldoende verstaanbaar is om je boodschap duidelijk te kunnen overbrengen en ook communiceren met tekst lastig is voor jou, dan kun je gebruik maken van een **communicatietoestel met afbeeldingen** (pictogrammen, foto's, eigen tekeningen, ...).

Er is een grote **keuze** aan communicatietoestellen, zowel in **mogelijkheden** als in **prijs**.

Bron: www.ikkannietpraten.be

<https://ikkannietpraten.be/hulpmiddelen/communiceren-met-afbeeldingen-toestellen>
<https://www.goed.be/nl/hmc/hmc-communicatie-computer>
<https://www.jabbla.com/>

VOORSCHRIFTEN

De meeste voorschriften voor communicatiehulpmiddelen verlopen via het VAPH. Ook hier kan de logopedist van het CP referentiecentrum in adviseren en ondersteunen.

2. Nuttige links en informatie

- <https://smog.vlaanderen/>
- In Vlaanderen is er ook 'COGHAMO' een aanpassing voor SMOG voor personen met een ernstig motorische handicap
- In Franstalig België is er een gelijkaardig systeem ontwikkeld: 'SESAME'
- In Nederland wordt onder andere NMG (Nederlands met gebaren) gebruikt
- Oplossingen om te communiceren met een stem-, spraak- of taalstoornis
- Oplossingen om de computer te bedienen voor personen met een fysieke beperking
- Voorbeelden van hulpmiddelen voor ondersteuning gesproken, geschreven en digitale communicatie
- Modem geeft advies over de hulpmiddelen die de communicatie ondersteunen
- www.ikkannietpraten.be Kan je hulp gebruiken bij het spreken? Bekijk hier wat je mogelijkheden zijn
- www.isaac-nf.nl

3. Contact

Initiatief CP ouderproject

CP referentiecentrum UZ Leuven in samenwerking met Magentaproject en de oudervereniging Cpinfo.be

Meer informatie

Heidi Devolder - tel. 016 33 85 03 - e-mail: heidi.devolder@uzleuven.be